

פ ר ט י כ ל מס. ג/

טיסיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
שהתקיימה בחל-אביב, ביום א', כ"ו אדר א', תשי"א -
(4.3.51) בשעה 10.00.

חברי הועדה הנוכחים:

נ. ניר - היו"ר
ב. איזנשטט
ע. אסף
י. בדר
ח. בן-אשר
ט. בן-עמי
ד. בר-דב-האי
א. ג'רג' ורה
ב.צ. דינבורג
ת. טובי
י. כסה
ש. כץ
א. לנקין
א. פרטינבר
י. קליבנוב
ח. רובין
א.ח. שאג
ז. שזר
א. תבורי

מוזמנים:

י. בורג - סגן יו"ר הכנסת
א. ידין - המטכ"ל
פרופ' ויטא - מטעם משרד המשפטים
ד"ר רוזנבלום - מטעם משרד הפנים
ד"ר צילן - מטעם משרד הפנים
ס. פיאמנטה - מתרגם לערבית.

אני פותח את החשיבה.

היו"ר ג. גורן:

יש בדעתי לשבת היום זמן רב כדי שנוכל

לבסור את החוקה. אולם, אני בידיכם וכאשר תחליטו כן יהיה. אולי,
כדאי להגביל את רשות הדבור, כלומר שכל אחד ידבר רק פעם אחת באותו
ענין. וכן ידברו רק שלש דקות.

אני חושב שאין להגביל את הזמן הנ ניתן לרשות

ח. רובין:

הדבור ל-3 דקות, כי ישנם טעיפים שידרשו

זמן רב יותר.

שב/אט.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
4.3.51
חוק הבחירות לכנסת השנייה.

חוק הבחירות לכנסת השנייה.

סעיף 16.

"ועדות בקלפי יתקנו את רשימות הבוחרים בהתאם להחלטות
בית-המשפט לפי סעיף 15, וכן בהתאם לחוקר שיומצא להם
על-ידי משרדי הרישום".

הס' ג. ג. ג.:

יש ומציעים במקום: "וכן בהתאם לחוקר...",

לכתוב: "בהתאם לתקונים שיומצאו להם על-ידי

משרדי הרישום", חבר-הכנסת בן-אשר הציע תקון גוסף.

ח. בן-אשר:

הצעתו היא שיש לכתוב בסעיף 16: "כל אדם

רשאי לפנות למשרדי הרישום בדבר קיום זכות

הבחירה שלו, על משרדי הרישום לענות לו לא יאוחר משלשה ימים, ולתקן

את זכות הבחירה". אני רוצה לחדש בזה שמשרד הרישום יעמוד לרשות כל

אזרח ואזרח לסמן תשובה חיובית או שלילית ולתקן את המצב.

ד"ר צילן:

אני מתאר לי שתקון זה או השארת הנוסח כפי

שהוא - דבר זה רק יכביד על ועדת הכנסת

הבחירות. אולם, יש לקבוע את העיקרון של קביעת תאריך מסוים, לדעתי,

כרבע שרשימת הבוחרים מורמטת, צריך החוק לתת לה תוקף חוקי. אלה הן

רשימות בוחרים אשר אשר לעשות בהן שנויים - רק על-ידי צו בית-המשפט.

שאם לא כן יגרום הדבר לכך שמשרדי הרישום יהיו מוצפים באנשים שונים,

ללא כל צורך, ובעיקר מאחר שהועדה החליטה לקבל סוג שלישי של ערעורים.

כל אדם יכול לערער על אי הכללתו ברשימת הבוחרים.

יש לקבוע יום מסוים או תקופה מסוימת שבה

אפשר יהיה לערער. שנויים יש להכניס אך ורק על-ידי צו בית-המשפט.

אני מדבר מתוך גמיון, נתקלתי בדברים אלה, דבר זה עלול לגרום לנו

צרות רבות ואנדרלמוסיה, ויש בכוח לרחות את הצחירות. כאשר יובא החוק

לקריאה שניה אציע סייגים בקשר לכך. בהתאם לפה שנתקבל כאן יהיו

ערעורים רבים ללא כל אסמכתא וללא כל מסמך. לדעתי, בית-המשפט לא

יוכל לעמוד בלחץ. גביח, שיבוא משהו ויגיד שהוא איגנו מופיע ברשימה,

על-יסוד מה יכול בית המשפט להחליט. יתכן, ואותו אדם מופיע בקלפי

אחרת. לאחר שיוחזר החוק לוועדה, לאחר הקריאה הראשונה, יש לשים לב

במיוחד לענין מתן זכות הבחירה בהתאם לרשימות הבוחרים - זהו החלק החשוב

שנ/אט

ועדת החוקה, חוק ומשפט
4.3.51
חוק הבחירות לכנסת השביעה.

ד"ר צילן:

ביותר, כי כל הדברים הנחזרים הם טכניים בלבד.

בניה, שפישתו לא ימצא בפנקס הבחורים את שמו, אזי

הוא ילך למשרד הרישום וזה יצטרך לתת לו אשר שיש לו זכות בחירה.

יש להודיע שהדבר תוקן ברשימת הבחורים.

מ. בן-עמי:

לא הייתי פשאי דבר זה למשרד הרישום, כי אחרי

ד"ר צילן:

פרטום פנקס הבחורים קשה יהיה להשתלט על הדבר.

ועדת-הבחירות לא הדע מהו מספר הבחורים, ועל-כן אני מציע ששנוי בפנקס

הבחורים יהיה רק על-פי צו ביח-המשפט.

הכוונה איננה לערער על זכות הבחירה, אלא אם

היו"ר בן-גוריון:

ישנם תקונים טכניים, על משרד הרישום לאשר שהדבר

תוקן. בניה, טעות מסויימת בשמו של אחד הבחורים.

אם כך הדבר, יש לגסח את החוק בצורה ברורה יותר.

ד"ר צילן:

אני מציע במקום שכתוב: "וכן בהתאם...משרדי

הרישום", לכתוב: "וכן בהתאם לפרטי הרישום לפי החומר שיוטצא להן על-

ידי משרדי הרישום".

(סופיע חבר-הכנסת לם)

בטרם שאנו ממשיכים אני מרשה לעצמי, בהסכמת

היו"ר בן-גוריון:

כלכם, לברך את חברנו היקר לם שחזר לעבודתו.

נדמה לי, שהוצא חש את יחסנו אליו בעת פחלתו. כלנו דאגנו לו, לא רק

מסום שחכינו לו שיעזור לנו בעבודתנו, אלא יחסנו האישי התבטא בזמן

העדרו. אני מקווה שהוא יחזור לעבודתנו ונוכל יחד אתו להמשיך בעבודה.

בעקבות הדברים שנאמרו כאן, נדמה לי שפערבבים

ד. בן-דב-האם:

פה פשיות. המטרה היא לשחרר את בית המשפט

מדברים טכניים שמשרד הרישום יכול לעשותם. בניה, שתמצא טעות בשמו

הפרטי של מישהו, או אפילו אם מישהו הושפט מרשימת הבחורים, מסום שהכתבנית

השפיטה את שמו - משרד הרישום רשאי לתקן זאת. אני חושב שאפשר להתאפק

בכך שועדות הקלפי תהיינה רשאיות להכניס את השנויים האלה, כלומר לדעת,

שב/א.ט.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
4.3.51
חוק הבחירות לכנסת השנייה.

ד. בר-רב-האי:

אפשר לקבל את הצעת ד"ר צילן.

אשר להצעת חבר-הכנסת בן-אשר, הרוצה לחייב את
משרדי הרישום לענות לכל אזרח - יכולים משרדי הרישום לומר שהם אינם
פתוחים לכל דורש, אלא רק למוסדות. סעיף 16 אומר שיש להכניס את
השנויים בהתאם לחומר שיופצא להם על-ידי משרדי הרישום, אפשר להכניס
שנוי קל בנוסח בהתאם להצעה שהוצעה.

ד"ר צילן: אולי תסכים לביטול הזה: "וכן בהתאם לפרטי
הרישום ובתאם לאשור שהטציאו".

ד"ר רוזנבלום: בדמה לי, שיש לכתוב שאלה הן טעויות-סופר. זהו
המונח הנכון, הטרשה למשרדי הרישום לתקן את
הטעויות האלה. בהתאם למה שנקבע בחוק, הרי כאשר נגמרים פנקסי
הבחורים הם מוצגים לראווה ככל אזרח יכול לבדוק אם שמו מופיע ברשימה.
אך אין להטיל על משרדי הרישום להודיע לכל 850 אלף או 900 אלף
הבוחרים שיש להם זכות בחירה. עם פרסום רשימת הבחורים, גמר משרד
הרשום את עבודתו. אם חלה איזו שהיא טעות פונים למשרד הרישום ומקבלים
את החשובה שזאת טעות-סופר - ובזה נגמר העניין.

ג. איזנשטט: אני רוצה להזהיר את כלנו מנקודת המוצא שהיתה
לנו בישיבה הקודמת. איננו רוצים לחייב את
ועדות הקלפי שתטוקנה על תקונים אלה. קיים משרד לערעורים וכן בית-
משפט. אולם, גם האזרח רוצה לקבל אינפורמציה, וזו נמצאת בפנקס
הבוחרים המוצג לראווה. ובצורה זו תהיה אפשרות לאזרח לקבל ידיעות
אם שמו מופיע ברשימת הבחורים. אותה שעה יכול גם האזרח לקבוע אם
הוא איננו נמצא בפנקס הבחורים, כמדם שהוא הולך לבית-המשפט, כי אף
הוא מתאר לו שטא ניתן העניין לתקון בלי בית-משפט, שטא זו אך ורק טעות
סופרית. טעות-סופרית יכול להיות גם שם מטולף. אך אחא אי-הכללת שם -
אין זאת טעות-סופר. כוונתי לשחרר את בית-המשפט באם העניין ניתן
לסדור בצורה אחרת.

שב/א.מ.

ועדת הוועדה, חוק ומשפט
4.3.51
חוק הבחירות לכנסת השנייה.

ה. רוביין: יש בדבריו של חבר-הכנסת בן-אשר רעיון זכוון, כי אין הוא מתכוון להקים אינסטנציה מקבילה לערעור יום, אלא הוא קורא לזאת תלונה-אדמיניסטרטיבית, אבל זה למעשה ערעור. אני הייתי מקבל את הניסוח של ד"ר רוזנבלום בדבר טעות-סופר. מולם על-פי תביעה זו גמר משרד הרישום את עבודתו והעניין יצא מרשותו. עתה גם בלי הכנסת העניין של טעות-סופר, הרי כאשר יתברר שהם איננו מדויקים יתקנו אותם.

ג. איזנשטט: אני חושב שיש לקבל את הצעתו של בן-אשר, שכל אדם רשאי לפנות למשרד הרישום בדבר תקון טעות-סופר ברשימת הבוחרים.

ד"ר גילון: הצעתי היא: "ועדות-הקלפי יתקנו את רשימת הבוחרים בהתאם להחלטות בית-המשפט וכן את פרטי הרישום בהתאם לאשוריהם שיופצאו על-ידי משרדי הרישום על-סמך פניית הבוחר". "פרטי הרישום" כולל גם את הגיל, או עוד פרטים אחרים שאינם במסד. או אפשר להסמך בנוסח זה: "ועדות-הקלפי יתקנו את רשימת הבוחרים בהתאם להחלטות בית-המשפט וכן את פרטי הרישום בהתאם לאשוריהם שיופצאו על-ידי משרדי הרישום".

י. ברנ: אני חושב, שיש להוסיף שבוחר אחד יכול לפנות בעניין זה גם בקשר לבוחרים אחרים. בראש ובראשונה יש לציין, שפיתגורס הרשות לפנות בעניין זה למשרדי הרישום. נוסף לכך, אין צורך שכל אחד באופן אישי ישדר את זכות הבחירה שלו.

ג. דיינגורב: דבר זה שפציע חבר-הכנסת בדר, שמישהו יכול לבקש את תיקונם של שמו הפרטי או דברים אחרים ברשימת הבוחרים, עלול להכשיל את כל הבחירות, כי בינתיים ישללו פמישהו את זכות הבחירה. כל אחד, רק בעניינו הוא רשאי לבקש את התקון.

הי"ד ג. גיר: ישנה הצעה: "ועדות הקלפי יתקנו את שמות הבוחרים בהתאם להחלטות בית-המשפט לפי סעיף 15, וכמו-כן לפי תקון פרטי הרישום שיופצאו על-ידי משרדי הרישום".

שב/א.ט.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
4.3.51
חוק הבחירות לכנסת השנייה.

ה. כו-אשר: הצעת אומרת שאחרי פרסום רשימת הבוחרים: "כל

אדם רשאי לפנות בדבר תקון פרטי הרישום." יש

לו זכות לכך, ועל ועדת הקלפי לשלוח הודעה לפונה. "כל אדם רשאי

לפנות למשרד הרישום בדבר תקון פרטי הרישום ברשימת הבוחרים." על

משרד הרישום לקיים את הדבר לא יאוחר מ-3 ימים בהודעה של ועדת-

הקלפי לפונה. - זה יהיה סעיף 16 (א) ואחר-כך יבוא סעיף 16 שלפנינו.

א. ידיו: כל הבעיה היא בזה שזכות הבחירה ניתנת לאלה

שרשומים במשרד רישום התושבים. ושם כמובן,

אינה קיימת שאלת חקונים. אינני חושב שיש לתת כאן הוראה מתי על

האדם לפנות בקשר לאיזו שהיא טעות. מטפיק רק להגיד שועדות-הקלפי

יתקנו את הדבר הדרוש, ולהקדים כאן את ענין הטעויות וההשמטות של

משרד הרישום בהתאם להחלטות בית-המשפט, ובהתאם לערעורים. הענין

הוא זה שמי שאינו מופיע ברישום התושבים לא יופיע בפנקס הבוחרים.

ה ח ל ט ה

"כל אדם רשאי לפנות למשרד הרישום בדבר

תקון פרטי הרישום ברשימת הבוחרים. על

משרד הרישום לקיים את הדבר לא יאוחר

משלשה ימים בהודעה של ועדת-הקלפי לפונה."

סעיף 16(ב) יהיה כמו שהוא כתוב /לפנינו.

סעיף 17(א):

כל 250 בעלי זכות לבחור וכל סיעה של הכנסת
היוצאת רשאים להגיש רשימת מועמדים."

האם כל סיעה בכנסת אינה זקוקה ל-250 בעלי

ה. כו-עמי:

זכות לבחור? אם כל 250 בעלי זכות לבחור

יכלים להגיש רשימת מועמדים, הרי את הפלים "כל סיעה" אפשר להשמיט.

250 איש אלה באים כדי להוכיח שמאחורי רשימה

ד. כו-ג-תאי:

מסויימת יש עוד מינימום של כח. סיעה שכבר

הוטיעה בכנסת הראשונה הוכיחה דבר זה.

האם הכוונה שאותה רשימה שהופיעה בכנסת הראשונה

ה. כו-עמי:

פטורה מהבאת 250 איש אלה?

כן?

היו"ר ג. גיר:

שב/אס.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
4.3.51
חוק הבחירות לכנסת השנייה.

אני חושב שיש להגדיל את המספר 250 בעלי זכות

פ. גרני:

לבחור, שאם לא כן יימצאו אנשים רבים שיגישו רשימת

מועמדים. הפרופורציה בהתאם לבחירות שהיו בשנת 1948 השתנתה, ויש
להעמיד מספר זה על 500 בעלי זכות לבחור.

אני רואה שפה סתחורים על הגדלת המספר האנשים

פ. גרני-עמי:

שיכולים להגיש רשימת מועמדים, בדומה לי, כי אין

זה דבר קשה להשיג אפילו 5000 חתימות, כי אין חתימות האלה מחייבות

דבר - זו הכבדה מסויימת שאין בה טעם. זה אשר ירצה להופיע ברשימת

מועמדים יוכל להשיג את החתימות האלה. דבר זה אינו טעלה ואינו

מוריד לגבי כל סיעה ולגבי רשימות מועמדים. גם איש מן הרחוב יכול

להגיש רשימה, ואני יכול להוכיח לכם שיהיו לו תומכים רבים. אין זה

אומר שזה אשר יחתום על הרשימה יצביע בעדה.

אשר לשאלת מספר החתימות שיש להגיש לרשימת

ח. רובינ:

המועמדים, ישנן בעיות רציניות. קיימת בעיית

הרשימות הקטנות. יתכן שכל השאלה הזאת תיפתר על-ידי אמצעים

אדמיניסטרטיביים. אולם, כל המלחמה נגד הרשימות הקטנות היא מלחמה

צבורית-פוליטית ולא אדמיניסטרטיבית; כשם שאינני חושב שהמלחמה לשנוי

שיטת הבחירות, יש בה כדי לשנות את יחסי הכחות הפוליטיים. אלה הדיונים

לפעול צד המפלגות הפוליטיות הצונות בשעת בחירות, שלמעשה אין להם

זכות קיום - אין לשנות את הדברים רק על-ידי הכרזה טכנית.

שיטת בחירות דמוקרטית נותנת אפשרות גם לגושים

חדשים לקום, שאם לא כן הרבר, אין זו שיטה דמוקרטית. בצורה זו נותנים

פרטים למפלגה השלטת על מקורות הכספים הגדולים. לכן, הייתי רוצה

שהיה פרק שלם שיבטיח לכל הגורמים השתתתפים בבחירות "משחק-הוגן".

ומכאן התוצאה שהבחירות צריכות להיות חשאיות. ברגע שמוציאים את מספר

החתימות שרשימת מועמדים צריכה להגיש, חדלות הבחירות להיות חשאיות.

כי בזה אומר הבודד מראש במי הוא יבחר. אני מוכן לקבל שיש להגדיל

את מספר החתימות עד ל-500, כי זה בהתאם לפירול האוכלוסיה, ואין זו

מעמסה גדולה מדי גם בשביל המפלגות הקטנות.

אם מכניסים את המלים: "כל סיעה של הכנסת" - יש

לי טפחות אם סיעה הנמצאת כבר בכנסת אין לה צורך להגיש חתימות אלה.

שב/אמ

ועדת החוקה, חוק ומשפט
4.3.61
חוק הבחירות לכנסת השנייה

ח. רובין:

עדיין לא ברור לי, מה זאת סיעה. למשל, חבר-הכנסת אלישר - האם זוהי סיעה? או חבר-הכנסת ז'בוטינסקי - האם זוהי סיעה? נניח, שמישהו פורש מהמפלגה שהוא נבחר ברשימתה והוא נשאר בכנסת, הוא יכול לתבוע לו זכות של סיעה.

א. בן-עמי: על ועדת-הכנסת להחליט על-כך.

א. לבסקי: מי חותם בשם הסיעה? האם כל חברי הסיעה או רק אחד מחבריה?

ח. רובין: מוטב, שלא ניצור כאן דברים יוצאים מן הכלל לבני אילו שהן סיעות בכנסת, אין זו בעיה כה רצינית לבדוק 500 שמות.

י. שור: אני מבקש את אנשי הסיעות הקטנות לא לראות את הדברים כפי שהם רואים אותם ורוצים להגן על עניניהם, לא מדובר כאן על סיעות קטנות, אלא יכול אדם שאין לו כל זכות מוסרית, לרכז סביבו אנשים, עד כדי רשימה, ואין לו כל טעם משלו. הוא אוסף חתימות במקום-מושב, אולם, מתוך כל האי-שקט ורצון מצביעים האנשים בעד איזו שהיא רשימה צודקת, אותו אדם כשלעצמו לא היה מרכז סביבו אנשים רבים. זאת אומרת, אדם שאין לו כל זכות מוסרית להיות מנהיג של מפלגה - מניש רשימת מועמדים. על-כן, הפרינציפ שלנו צריך להיות שעלינו לקבל לפחות מחצית הכח שיש בו כדי לבחור ציר אחד לכנסת, כלומר אם יש לו רשימה של מחצית ציר, יש לו תקנה שיצביעו בשבילו, ואולי יוכל לקבל ציר אחד. יש לכבד דבר זה.

אשר לטענה שאנו מוטלים בחשאיות הבחירות - הרי אדם ההולך לבחירות ומצטיח לפשוך אחריו קולות נוספים - אין זאת אומרת שאנו מוטלים את חשאיות הבחירות. אני מציע שיש להגיש רשימה של 3000 חותמים בעלי זכות לבחור כדי לאפשר להם להגיש רשימת מועמדים.

שב/אס.

ועדת השטח ה, חוק ומשפט
4.3.51
חוק הבחירות לכנסת השנייה.

א. הדברים: בעקבות דברי חבר-הכנסת שזר, אני רוצה לומר שאין

זה כלל קל לאסוף חתימות, כי אפשר גם לבקר את
החתימות. אמנם, אפשר להכניס רשימת מועמדים לוקאלית, או כל מיני
רשימות בעלי-מלאכה, אם הם מבישים רשימה פירוש של דבר שהם רוצים,
בכוח היום, לנהל את המדינה.

אשר לענין החשאיות - נדמה לי שהוא אינו נוגע
לכאן. יש לכבד את הדמוקרטיה שלנו, ואין להביא את הדברים עד כדי
אבסורד. אני תומך בהצעת חבר-הכנסת שזר.

ב. דינברג: אני רואה צדק מסויים בזה שיש להביא מספר חתימות
לכל רשימת-מועמדים. אני מציע שזה יהיה 10% ממספר

האנשים הדרושים בשביל לקבל ציר אחד, זאת אומרת שיש צורך ב-750
חתימות, בשביל להגיש רשימת מועמדים. הסיעות הקיימות שיש להם מספרם
של סיעות אינן צריכות לקיים דבר זה. הדברים מכוונים לגבי דברי
חבר-הכנסת רובין, כלומר זה שהעביר כבר בכנסת הראשונה ציר, הוכיח
שיש לו צבור מספיק כדי להגיש רשימת מועמדים.

ה. טובי: אני מתנגד להגדיל את מספר בעלי זכות לבחור שעליהם
לחתום על רשימת המועמדים, כן אני מתנגד שסיעה
הנמצאת כבר בכנסת צריכה להגיש רשימת חתומה. סיעה הנמצאת כבר בכנסת
יש לה זכות להגיש רשימת מועמדים, ואין לה צורך בתומכים, הוצר הוכח
בכנסת הראשונה.

אשר למספר בעלי זכות לבחור שצריכים לחתום על
רשימת המועמדים - הציעו כאן חברים אחדים להעלות את המספר עד ל-3000
איש. דבר זה פוגע בחשאיות הבחירות. זה אצאא המופיע ברשימת מועמדים -
אין צורך שיגיד בגלוי במה הוא תומך. הנסיון שלנו, במצב זה של
דיסקרימינציה, אין אנו יכולים לסטון שלא תהיה השמעה פוליטית על
הבוחרים, ולחץ מסויים שיפריע לאנשים להצביע לאיזה מפלגה הם משתייכים.
היו כמה מקרים בבחירות המוניציפליות שהיה לחץ על התומכים ברשימה
מסוייטת זו או אחרת. לכן, אני מציע להשאיר רק ב-250 בעלי זכות
לבחור שצריכים לחתום על רשימת המועמדים.

שב/א.ט.

ועדת החוקה, חוק ומשפט
4.3.51
חוק הבחירות לכנסת השנייה.

א. ה. ש.א.ג. שאיפתנו צריכה להיות למעט, עד כמה שאפשר, בפיצול

הרשימות ולרכז את האנשים סביב רשימות טובות יותר.

אולם, אנו עדיין לא הגענו לכך. אני חושב, שיש צדק בדבריו של חבר-
הכנסת רובין, שעלולה להיות כאן פגיעה בחשאיות הבחירות. הבחירות -
הן דבר הנותן אפשרות לכל אחד להביע את דעתו מבלי שיהיה תלוי במישהו.
אולם, אי-אפשר לו לכל אחד להגיש רשימה. אם יבירו לכל כך הרבה אנשים
לחתום על רשימת מועמדים, ובזה הם מבליים את דעתם - ברור שיש בזה מסום
פגיעה בדמוקרטיה. אני חושב ששלושת אלפים איש הצריכים לחתום על
רשימת מועמדים - דבר זה עלול להכביד, מסום שיכולות להיות רשימות
קטנות יותר. אני מתנצל לכל הגדלה כה גדולה.

א. ג'רג'ורה: לדעתי, אותם 250 בעלי זכות לבחור המגישים רשימת

מועמדים - אין זאת אומרת שהם יצביעו בעד אותו

מועמד. יתכן שאוכל להשיג 250 בעלי זכות בחירה אאאאאא שיחתמו על
רשימתי, אולם, בשעה שילכו לקלפי יבחרו מועמד אחר.

אשר להצעת חבר-הכנסת שזר האומר שיש להחתיים 3000

איש על רשימת-מועמדים, יתכן שאותם האנשים יתבר את קולם עבור אותה

רשימה שעליה חתמו, אולם בקלפי הם יכולים לבחור בעד מישהו אחר.

יוצא אפוא, שהם בוחרים פעמיים. על-כן, אין תועלת בהרחבת מספר
החותמים על רשימת מועמדים.

נוסף לכך אני רוצה צורך להגדיר בחוק: מה פירוש

סיעה? ישנן סיעות בכנסת שהן בעלות ציר אחד ואחרות בעלות צירים

רבים. לכן, אני עומד על כך שבגוף החוק יגדירו את פירוש המונח "סיעה".

ג'רג' צילון: אינני רוצה להיכנס לויכוח על מספר החותמים, אולם,

אשר למלה "סיעה" - הרי זו הגדרה פוליטית ולא משפטית.

עדיין לא קיים תקנון הכנסת שיגדיר מה זאת סיעה? עדיין אינני יודע

מה תהיה האינטרסציה העליונה שתבדוק את כשרות הבחירות. על-כן אני

מציע לכתוב: "ובל מספר מסויים של חברי-הכנסת הראשונה". משפט זה

יבוא במקום המלה "סיעה", כלומר הכוונה לרשימה שזכתה כבר בציר. זאת

אומרת שכל חבר-כנסת רשאי להגיש רשימה.

דעת החוקה, חוק ומשפט
4.3.51
חוק הבחירות לכנסת השביעה.

תי"ר - ג. ג. ג.: קיימת בעיית החתימות, ובעיית הסייעות. השאלה

היא אם להשאיר את הסעיף כמו שהוא או

לשנותו.

הצבעה

- בעד השארת המספר 250 בעלי זכות לבחור - 7
בעד הגדלת מספר בעלי זכות לבחור - 10

מחלוקות:

להגדיל את מספר החותמים על רשימת הבחורים.

הצבעה

- בעד המספר 500 בעלי זכות לבחור
שצריכים לחתום על רשימת המועמדים - 8
בעד המספר 750 - 11.

מחלוקות:

להגדיל את בעלי זכות לבחור הצריכים
לחתום על רשימת המועמדים עד ל-750.

תי"ר - ג. ג. ג.: ישנה הצעה להשאיר את הסעיף כמו שהוא.

וישנה הצעה לכתוב: "וכל רשימה שהעבירה

בבחירות לכנסת הראשונה חבר כנסת אחד, רשאים להגיש רשימת מועמדים".

י. ג. ג.: מי יחתום בשם אותה מיעד?

תי"ר - ג. ג. ג.: יש סעיף מיוחד לכך.

מחלוקות:

כל 750 בעלי זכות לבחור, וכל רשימה
שהופיעה בבחירות לכנסת הראשונה
והעבירה חבר כנסת אחד - רשאים להגיש
רשימת מועמדים.

י. ג. ג.: בארצות אחרות נהוג שיש להשליש סכום מסך

מסוים בעת הגשת רשימת המועמדים.

אצלנו לא נהוג דבר זה. אין זה
חשוב באיזה מקום תכניס, מר בורג.

הינ"ר - ג. גיר:

את העניין הזה.

מעיף 17 (ב):

רשימת מועמדים תכיל לא יותר מ-120 שמות של
אנשים הזכאים להיבחר ושהטכניסו בכתב להכללת
שמן ברשימה; השמות יהיו מוטפנים כל אחד בטופס
סידורי, שבו הפרטי, משלח ידו וכתובתו ומקום
מגוריו.

הינ"ר - ג. גיר:

עדיין לא החלטנו ביחס למספר
חברי הכנסת. ישנה הצעה שיספר
המספר הזכאי, וישנה הצעה לאגדיל את מספר חברי הכנסת ולהעמידם
על 151.

מ. ב. עמי:

מה פרוש הדבר: "כתבתו ומקום
מגוריו?"

א. ידני:

אני חושב שיהיה טיפיק אם נכתוב
רק "כתבתו"

הינ"ר - ג. גיר:

אנף טביח שרוצים למחוק את המלים:
"מקום מגוריו" ולהשאיר רק את

המלה "כתבתו".

ד. רוזנבלום:

יש לדעת את כתבתו של המועמד,
הכתובת יכולה להיות, נביח, בעין-

חדוד והוא נמצא בתל-אביב.

הצבעה

בעד טחיקת מלים מספר מעיף 17 (ב) - 5
נגד " " " " " " " " - 8

מ. ל. י. מ.:

להשאיר את מעיף 17 (ב) כמו שהוא.

שב/אש

ועדת החוקה, חוק ומשפט
4.3.51
חוק הבחירות לכנסת השנייה.

סעיף 17 (ב):

"רשימת מועמדים, התומה על ידי מניסיה ובצורך הסכמת המועמדים, תוגש לוועדת הבחירות המרכזית לפחות 21 יום לפני יום הבחירות; הועדה תאשר את קבלת הרשימה תוך ציון היום והשעה של הגשתה".

ד"ר צילן:

אשר לקביעת היום והשעה, כלומר התאריך.

עור סרם נקבע.

ד. בר-רב-האי:

עלינו לראות כיצד לקבוע את התאריך, אם

אפשרי הדבר מבחינה טכנית. לרעתי, שבועיים

לפני יום הבחירות מפסיק כדי להגיש את רשימת המועמדים.

א. פרמינגר:

אני חושב, שאיננו יכולים לקבוע דבר בסעיף

זה, בסרם שנחליט על מספר חברי הכנסת.

היו"ר ג. ניר:

לפי שעה אנחנו איננו מכניסים את מספר חברי

הכנסת בכלל.

ז. ברר:

אני חוזר לאותה בעיה שכבר החלטנו בה. רשימה

שקבלה מספר מסויים של מנדטים בכנסת הראשונה,

יש לה דעות להגיש רשימת מועמדים. הבעיה היא מי יחתום בשם הרשימה שקבלה כבר

מנדט. אמנם יש לנו סעיף מיוחד המדבר על באי-כוח הרשימה, אולם יש לכתוב

את הדבר באופן ברור כאן, כדי להבטיח שדוקא ^{בא} שכווח הרשימה יחתום.

ד. בר-רב-האי:

נדמה לי, כי אנו מקשים במקום שאין כל צורך

להקשות. נציח תוגש רשימה על ידי מפלגת פועלי

ארץ-ישראל, וכל זמן שלא יוגש ערעור על ידי מישהו שהחברים המופיעים ברשימה

אינם רשאים להגישה, לא תתעורר כל בעיה. אם יוגש ערעור כזה - לא תעזור

לנו כל הוראה בחוק - זה יהיה מקרה חמור שיובא לפני בעדת הבחירות.

ז. ברר:

לנבי מיעה שנבחרה ברוב ברור, מובן שהיא

רשאית להגיש רשימה בשמה.

שב/אש

ועדת החוקה, חוק מסעם
4.3.51
חוק הבחירות לכנסת השנייה.

ב. בן/עמי:

הבעיה שנתעוררה כאן, קיימת, לאו דוקא לבני
רשימה שישנה כיתוב לכנסת, אלא היא קיימת בכלל.
אני יכול לגייס 750 חתימות ולכתוב שזוהי "תנועת החרות". אם אנו בולכים
בדרך זו, הרי ניתנת אפשרות לכל אדם לעשות מעשים כאלה. אולם השאלה מי
הם המועמדים של אותה רשימה. אם ברשימה מופיעים אנשים הידועים בציבור
כאנשי אותה רשימה - יהיה ברור לציבור למי שייכת רשימה מועמדים זו.

ה'נ"ר בן. גיר:

אנו עור שרם הבענו לסעיף 18.

ח. רובין:

אני רוצה שיוגד בחוק שעל ועדת הקלפי לאשר
"מיד" את קבלת הרשימה "תוך ציון היום והשעה".
אני רוצה להוסיף את המלה "מיד", כלומר לאשר מיד את קבלת החוק.
נוסף לכך אני רוצה שיצויין, כשם שהיתה הנראה
בסקודת העיריות, שיש לציין את המקום והשעה הקבועים של הגשת הרשימה.
יש לדעת היכן נעשו הדברים האלה. הצעותי הן טכניות בלבד, אולם אני רוצה
שימצאו את ביטויין בחוק.

ד. בן-גוריון:

קיים סעיף כללי המורה לוועדת הבחירות להתקין
תקנות.

י. ברר:

אני חוזר על הצעתי שיש לכתוב באופן ברור בחוק,
מי יהיה חתום על הרשימה, כי כתוב בחוק שלפנינו
ש"רשימת מועמדים" חתומה על ידי מנשיה", כלומר יש לומר את זה באופן הברור
ביותר.

ד. בן-גוריון:

אם רוב החברים עזבו את המיעוט, אבל המיעוט נשאר
בשם, יוכלו רוב החברים להוסיף בשם אחר והציבור
ידע שחברים אלה היו לפני כן באותה רשימה שהיתה ידועה להם.

י. ברר:

הצעתי היא אחרי סעיף 18(ג) להוסיף סעיף 18(ד)

ולכתוב: "בשם רשימה יחתמו רוב חברי הכנסת

שקבלו מנדטים מטעם רשימה זו".

שב/אש

ועדת החוקה, חוק ומשפט
4.3.51
חוק הבחירות לכנסת השנייה.

מה יקרה אם יהיה פילוג בסיעה?

ז. שזר:

רוקא אם יש פילוג בסיעה, צריכה לבוא תוספת

י. בדר:

זן, משום שרוב חברי הסיעה הם בעד אותה רשימה.

אם הסיעה התפלגה לגופים רבים ואין רוב באיזה חלק שהוא של הפילוג -
כאן בא ענין החתימות. נוסף לכך בית המשפט יכול להחליט על כל הדבר הזה.
נניח, לצבי סיעת הספרדים - היתה אחד החברים אמר שהוא פייצג את הסיעה,
והשר של הספרדים וחברים אחרים, אינם פייצגים את הסיעה. אינני רוצה
לשלול ספינת הספרדים להשתמש בסעיף זה המשחרר אותם מהגשת חתימות. לכן
אני מציע את התוספת הזו ולכתוב: "כי בשם רשימת מועמדים לכנסת הראשונה
יחתמו רוב חברי הכנסת שנבחרו על סמך רשימה זו".

ישנה הצעה במקום שכתוב: "ובצרוף הסכמת

א. יריין:

המועמדים", לכתוב: "ובצרוף כתב הסכמתם של

המועמדים", - אני חושב שיש לקבל דבר זה.

"הסכמתם" - יכולה להיות בצורות שונות.

ד. בר-רב-האי:

"כתב" - דבר זה יכול להיות קושי טכני פסויים.

החוק שחל בארץ מאפשר ל"כתב" לכלול גם מברק.

א. יריין:

כן ישנה הצעה נוספת במקום שכתוב: "הועדה

תאשר את קבלת הרשימה" לכתוב: "הועדה תאשר מיד את קבלת הרשימה", -
אינני סוכן להחדג על תיקון זה, אולם אני חושב שמוטב לא להכניס סלה
זאת. אם ועדת הבחירות לא תעבור בסדר, עד כדי כך שלא תתן קבלה על
המקום - לא תועיל לנו כל תוספת זו.

אשר להצעה שיש לציין במיוחד את היום שבו

צריך להגיש את רשימת המועמדים - הרי ברור שהרשימה מוגשת, על פי רוב
ברגע האחרון. אשר לציין המקום - טובן סאליו שיש לפנות לוועדת הבחירות
המרכזית, ואינני חושב שיש לציין את הדבר במיוחד בחוק.

אולם לעומת זאת, נראית לי הצעתו של חבר

הכנסת בדר. לו היינו מוחקים בסעיף 17(א) את ענין "כל סיעה",

והיינו משאירים את ענין 750 החתימות - לא היתה מתעוררת כל בעיה.

אולם, אני חושב, כי בכל זאת יש להשאיר את הדבר כך, משום בסעיף 18(ג)

אנו מגיעים להוראה חשובה הנוגעת למסון הרשימות באותיות - לרבר זה

א. ידיו:

להשאיר דבר זה לסיעות המגישות רשימות מועמדים. יתכן, ויש צורך בהוראה זו, כדי להקרים תרופה למכה של טילוגים ורשימות כפולות מאותה סיעה. על-כל-פנים יש להכניס איזה שהיא הוראה בחוק בקשר לכך.

י. גורג:

בניח, ומישהו נתן את הסכמתו להופיע ברשימה מסוימת, אך הוא החליט לוותר על שמו ברשימה זו ולהופיע ברשימה אחרת - אינני רואה כאן סעיף בדבר כיטול הסכמת המועמד. אולם, אני מוכן להעיר הערה זו כאשר נביע לסעיף 19 (ב)

אשר לענין השלשת כסף בשעת הגשת רשימת המועמדים -

הנימוק הוא פשוט למדי, כשם שהחלטתם להבדיל את סטמור החתימות הדרושות לשם הגשת רשימת מועמדים, כדי שלא יהיה פיצול רב ברשימות, ולא כל איש הישר בעיניו יעשה. אבל אם עושים דבר זה - הוא עלול לפגוע בסודיות הבחירות. אולם, מתוך הסיבה שלא יהיה פיצול רב בהגשת רשימות מוטב היה שנחליט על השלשת סכום מסוים, נניח, 2000 ל"י, וכאשר הרשימה תקבל לפחות ציר אחד - יוחזר הכסף לאותה רשימה, ואם הרשימה אינה מקבלת, אפילו מועמד אחד - פרוש הרבר שהיא ברמה הוצאות למדינה ועל הרשימה לשאת בעול זה. על גובהו של סכום - אפשר להחליט עתה.

האם ישנם חברי ועדה התוסכים בהצעה זו?

היו"ר ב. גיר:

מ. ח. ל. י. ט. י. ט.

שלא לקבל את הצעת חבר הכנסת גורג.

אשר לדברי חבר הכנסת גור - הרי לו היינו משאירים

י. ל. ט.

את המלה "סיעה" בסעיף 17 (א) לא היתה מתעוררת שאלה

כל שאלה, כי "החזותמים על הרשימה לכנסת הראשונה", כלומר שהם עכשו מייצגים

את הרשימה. אך לו היינו משאירים את המלה "סיעה" - לא היתה מתעוררת כל

שאלה, כי "סיעה" פרושה אותו גוף המוכר על-ידי ועדת הכנסת, ומייצגים אותה,

אותם האנשים הידועים לוועדת הכנסת.

אני מבקש לחזור ולדון בגימור סעיף 17 (א), ולהשאיר

את המלה "סיעה" ועל-ידי-כך לא תהיינה לנו כל ספקות. המיעה

י. ל.:

היא לא רק אותו גוף הסוכר על-ידי ועדת הכנסת, אלא שהסיעה פיוצגת על-ידי בא-כוחה שהוריעו עליו בפני ועדת הכנסת. אם נביח, סיעה בת 12 חברים התפלגה, קיימות שתי סיעות באותו שם. אולם, כל זמן שועדת הכנסת לא תכיר בפילוג מטרים - קיים לפנייה רק שם אחד. אם היא תכיר בפילוגים תהיינה שתי סיעות בשני שמות נפרדים.

אני מציע לחזור על ההצבעה של סעיף 17 (א)

ולהשאיר את המלה "סיעה".

בראשונה עלינו להחליט אם אנו מכניסים את המלים:

הינ"ר - ג. ג. ג.:

"כתב הסכמה" הכולל לפי החוק גם מבקש.

מ. ח. ל. י. ט. י. ט.

א. שיש להכניס את המלים: "כתב הסכמה

המועמדים" (כולל גם מברק).

ב. צאין להכניס את המלה: "סיד",

כלומר נשאב הניסוח הקיים: "הועדה

תאשר את קבלת הרשימה".

אשר לקביעת המועד להגשת הרשימה, ישנן הצעות

הינ"ר - ג. ג. ג.:

שונות: 1. שלפי שעה נשאיר את הענין פתוח.

2. לדחות את קביעת מועד הגשת הרשימות עד לגמר

החוק.

ה. צ. ב. ע. ה.

בעד דחית קביעת מועד להגשת הרשימות - 5

נגד " " " " " " - 9

מ. ח. ל. י. ט. י. ט.

שיש לקבוע עתה את מועד הגשת רשימות המועמדים.

ישנן לפני עתה שתי הצעות: 1. להשאיר את הזמן

הינ"ר - ג. ג. ג.:

להגשת רשימות המועמדים כפי שכתוב בחוק.

2. להקטין את המועד ולהעמידו על שבועיים.

- 11 - בעד להשאיר את המספר 21 יום
בעד הקטנת המועד להנעת הדש'טות-0.8

D O C U M E N T

להשאיר את הסטער 21 יום.
סעיף 15(ג) ינוסח כדלהלן: "רשימת מועמדים
חתומה על-ידי מניסיה ובצרוף כתב הסכמת
המועמדים(כולל גם סברק), תוגש לוועדת הבחירות
המרכזית, לפחות 21 יום לפני יום הבחירות; עם
קבלת הרשימה, הועדה תאשר את הבטחת תוך ציון
היום והשעה".

ה'תרנ"ב. ג. ז':
חבר הכנסת בדר בקש להוסיף בסעיף 17 עוד
סעיף אחד שיהיה 17 (ד). מולם חבר הכנסת
לם מניע שנחזור ונצביע על סעיף 17 (א).

72215

20 - (ח) 17 סעיף של הצבעה
1 - " " " " " " 722

SECRET

• (ת) 17 ת"ש ת"ש ת"ש ת"ש

57235

בחדר כנסת אחד" -

• • • • •

לכתוב את סעיף 17 (א) כך: "כל 750 בעלי
זכות לבחור וכל סיעה של הכנסת היוצאת -
רשאים להגיש רשימת סועסדים".

ה'תש"ז - ג. גי' : על-יד-כך נוספת הצעתו של חבר הכנסת בדר.

י. ג. ג.: יש לי הצעה נוספת, כי על ועדת הכנסת להודיע

בסוף 7 ימים אחרי הכרזת מועד הבחירות על

רשימת המועדות של הכנסת ועל באי-כוחם.

הי"ד ג. ג.: יש לי הרושם שעל הנשיאות להודיע דבר מעין

זה ולא על ועדת הכנסת.

ה. ג. ג.: אני מציע לדייק ולומר, כי על נשיאות הכנסת

לפרסם את רשימת המועדות ושמותיהם של חברי

המועדות המופיעים בשם זה, שהודיעו עליו עוד קודם לכן.

הי"ד ג. ג.: על נשיאות הכנסת, בהתאם להחלטת ועדת הכנסת,

לפרסם את מספר המועדות בכנסת, שמותיהן ובאי-

כוחן.

י. ש. ג.: נדמה לי, כי אין צורך לפרסם את באי-כוח המועדות.

א. פ. ג.: נניח, שועדת הכנסת הודיע את מספר המועדות

בכנסת. הכנסת תחליט, אחר-כך, שאין היא מוסיפה

להתקיים, ואז גם לא תתקיים ²¹⁰ ועדת הכנסת באותה שיהיה צורך להגיש את

רשימות המועמדים, ואז לא יהיה מי שיחליט על שינויים בשמות.

הי"ד ג. ג.: הנשיאות תודיע שישבן 11 מועדות בכנסת ובשמה

מומנים אנשים אלה ואלה.

י. ל.: לדעתי, לגבי החוק אין חשש, מה פרוש המלה

"סיעה", אלא דבר זה כדאי לדעתו. לכן, אני

מציע, שלפי שעה לא תחליטו דבר על כך, אלא לנסח לוועדת הכנסת טעם מיוחד

שיקבע את פרוש המלה "סיעה" ופי חותם בשמה.

ג. ג. ג.: לפני הבחירות תפרסם נשיאות הכנסת ברשומות,

את מספר המועדות ושמותיהן.

י. כ.: אני מציע להשאיר את הענין לשיקול דעת נוסף.

א. י.: אני רואה את הצורך בכך.

ה. ג. ג.: אני מציע הצעה נוספת, שנחשוב על כך ואחרי

המחירים נצביע על ענין זה.

ה. ל. י.:

להצביע על שאלת פרסום המועדות אחרי-הצבעה.

סעיף 18 (א):

המבישים רשימת מועמדים ושמים לציין בה שני אנשים, אחד כבא-כוח הרשימה ואחר כממלא מקומו; באין ציון כזה יחשב האדם החתום כראשון המבישים כבא-כוח הרשימה, והשני - כממלא מקומו.

מ ח ל י ש מ

להשאיר את הסעיף כמו שהוא.

סעיף 18 (ב):

כל רשימת מועמדים תשא כינוי ואות של האלף-בית העברי, להבדיל מרשימת מועמדים אחרות.

א. לבסוף:

אות או אותיות?

נדמה לי, כי אי-אפשר להטיל חובה להשאיר לקבוע

דד. צילון:

את האותיות, ובעיקר שבסעיף ד' מדובר על כך

שועדת הבחירות רשאית לקבוע את הכינוי והאות. לכן יש להשאיר את הזכות

בידי המבקשים לקבוע להם את הכינוי כרצונם הם.

כן יש להבדיל בין כינוי לבין אות באלף-בית.

אשר לענין האותיות - ישנו סעיף מיוחד המסדיר את הדבר הזה. ההצעות

צריכות להיות מכוונות רק ל"שם" ולא בקשר לאות.

בהתאם לסעיף 18 (ד) הופך ענין מתן שם וכינוי

מ. בן-עמי:

לרשימה לדבר שברשות ולא חובה, אינני רואה

סלכתחילה את הצורך בנשיאת השם, וועדת הבחירות תוכל לעשות זאת. אני

חושב שאפשר להשאיר את הסעיף כמו שהוא.

רשימה שלא ציינה את שמה - אינה מקבלת שם.

דד. צילון:

כן אני מציע לכתוב במקום: "כינוי" "שם".

זאת אומרת אם אין שם לרשימה - ועדת הבחירות

היו"ר - ב. ניניו:

רק תתן את האות לרשימה.

הצעת דד. צילן מכוונת לסעיף 18 (ד) ואומרת

שועדת הבחירות לא תתן שם לרשימה שבעצמה לא כנתה אותה בשם.

האם רשמה שלא כנתה את עצמה בשם, הרשימה

מ. בן-עמי:

קיימת או לא? כי בזמנו^{היג} לוועדת הבחירות המרכזית

הייתה הסמכות לשנות שם או לקצו, או אפילו להוסיף שם.

היור' - ג. גיד: בסעיף 18 (ב) כתוב: "כל רשימת מועמדים

תשא...". וישנה הצעה לשנות ולכתוב: "כל

רשימת מועמדים זכאית לתת שם..."

הצבעה

בעד השמרת הניסוח "תשא כינוי" - 10

בעד השמרת הניסוח "זכאית לתת כינוי" - אף אחד.

מחליטים

להשאיר את הניסוח: "כל רשימת מועמדים תשא כינוי"

כן ישנה לפנינו הצעה להחליף את המלה

"כינוי" ב"שם"

היור' - ג. גיד:

הצבעה

בעד השמרת המלה "כינוי" - 7

בעד החלפת המלה "כינוי" ב"שם" - 6.

נדמה לי, כי אין התנגדות לשנות ולכתוב:

"אות או אותיות".

היור' - ג. גיד:

מחליטים

להשאיר את סעיף 18 (ב) כמו שהוא

בתוספת המלה: "אותיות".

סעיף 18 (ג):

"סיעה מפיעות הכנסת היוצאת, זכות עדיפה לה לפטן את רשימתה

בכינוי ובאות שבהם היתה מסומנת רשימת המועמדים שלה

בבחירות לכנסת היוצאת; באין זכות עדיפה כזאת, קודמת

בחירת כינוי ואות של מי שהקדים בהגשת רשימת המועמדים".

לא יאוסר שם העלול להטעות. - יש להוסיף

דר. גיד:

דבר זה.

אני חושב שאין כל צורך בכך.

א. גיד:

הצעת דר. גידן נוספת, כי ועדת הבחירות

היור' - ג. גיד:

המרכזית לא תאסר שם או כינוי העלולים

להטעות.

ה צ ב ע ה

בעד הצעת דר. צילן - 9
נגד " " " " - 5.

מ ח ל י ט י מ

להכניס את הצעתו של דר. צילן.

מ 6 ב' רב' ורה: אני רוצה לשאול האם לא כדאי להבטיח בחוק

שסיעה מסוימת שהיה לה כינוי מסוים בכנסת

הראשונה ועתה היא רוצה לשנותו לקראת הבחירות לכנסת השנייה - האם

אפשר לעשות דבר כזה?

היו"ר - נ. ניר: יש לה זכות עדיפות לכך. יש לה חזקה לגבי השם.

סתוך כך אני מבין שאם רוצים לשנות את השם

אין צורך להביא 750 חתימות.

היו"ר - נ. ניר: נדמה לי, כי עלינו להחליט עתה על כך, אם נביא,

נשיאות הכנסת תודיע ששם הסיעה הוא כזה וכזה,

ואחר-כך תבוא הסיעה ותודיע שמהיום ואילך היא תקרא בשם אחר - מ ה הדין

האם עליה להביא 750 חתימות?

י. ברק: אני חושב שהסיעה יכולה להציע כל שם חדש שהיא

רוצה, אבל מוכרח להיות ברור שהיא מסתמשת

באותם האנשים.

מ. בן-עמי: יהיה זה מבוהך אם תהיה איזה שהיא רשימה נהנית

מהשם שהיה לפני כן, ותהיה פטורה מהכנסת 750

החתימות, כי על הרשימה יהיה חתום מי שהיה הבעל הקודם. עלינו לדאוג

שלא יהיה בלבול מושגים. ישנן רק שתי אפשרויות: או שהסיעה מופיעה

בשמה הקודמת - מוזי היא נהנית מכל הזכויות, או שלפנינו מופיעה רשימה

חדשה - ועליה לא להנות מכל הזכויות. שאם לא כן יהיה זה דבר בלתי מוסרי

ובלתי הגיוני.

ה צ ב ט

בעד הצעה חבר הכנסת בדר _ 10
נדר * * * * * - אף אחד.

מ ש ל י מ י מ

שיש להכניס בסעיף 17 (א) את השינוי
הבא: "שכל סיעה של חכמים היוצאת
יכולה להושיע רשימה בשם אחר".

ה. רובין: מאחר שהחלטת שועדת הבחירות יכולה לפסול
כינוי שיכול להטעות. אבל רשימה ששמה שונה
על הנהגת יכולה לפנות בערעור לבית-המשפט העליון, אם ועדת הבחירות
שנתנה את שמה.

א. יריב: קיים ערעור כזה בסעיף 20.

ה. רובין: נניח, שאין פוסלים את הרשימה, אלא שהשם
מטעה, לפי החלטה יכולה ועדת הבחירות לשנות
את השם.

א. יריב: לא יאשר שם העלול להטעות.

ה. רובין: במדה ששינוי שם יש בכחו כדי להטעות, ואינני
מתכוון לפסילת רשימה, אך ועדת הבחירות
חרי מורכבת מנציגי מפלגות שונות וגם שם ישמו לב לבל יטעה השם. במקרה
של התנגדות למתן השם - יש לערער לבית-המשפט העליון. כלומר, אם, דוחים
את מתן השם שנתנה המפלגה - צריכה להנתן הרשות לפנות לבית-המשפט. לכן
אני מציע שיוכנס דבר זה לחוק באותו מקום שמדובר על האפשרות לשנות את
שם הרשימה.

הי"ד נ. ניר: לפי שעה איננו מדברים בערעורים, כאשר
נגיע לסעיף 20 נדון בכך.

ד"ר צילנ: כדי לחקל על תוראה זו אפשר אולי להציע:
שלא יאשר שם העלול להטעות, ובא-יכח הרשימה
יכולים להציע שם אחר.

חוק הבחירות לכנסת השנייה

- א. ידיו:** דבר זה מופיע בסעיף 19 (א).
- ב. בן-עמי:** יש לתת את הסמכות הסלאת לועדת הבחירות המרכזית לתקן את הכינוי.
- היו"ר נ. גיר:** קבלנו שועדת הבחירות המרכזית לא תאשר שם של רשימה שעלול להטעות. השאלה היא באיזה מקום להכניס דבר זה.
- א. ידיו:** אני מציע להכניס זאת בסעיף 18 (ב). אך לא בצורה שועדת הבחירות לא תאשר שם, אלא "הכינוי" אינו צריך להיות עלול להטעות.
- ת. מובי:** פה כתוב שיש לסמן את הרשימה באות עברית, כלומר הפתק יכול להיות מסומן באות אחרת, לא בשפה העברית.
- היו"ר נ. גיר:** יוצא איפוא שצריך לכתוב בסעיף 18 (ב) "כל רשימה מועמדים תשא כינוי שאינו צריך להיות עלול להטעות". ועל דבר זה יבוא ערעור בפני בית-המשפט העליון. ערעור זה אפשר לצרף לסעיף 20. נראה לענין הזה העברית.
- ת. מובי:** אני מציע להוסיף כאן שכל רשימה רשאית לחרגם את האות והשם, כי אנו נתקלנו בקשיים בשמח זה בבחירות לעיריות. אני רוצה להבטיח דבר זה בחוק.
- ד"ר צילן:** אני סציע במקום שכתוב ענין ההצבעה להכניס את הסעיף בדבר פתקאות ההצבעה.
- ת. מובי:** מדוע לא לתת את האפשרות להכניס את החרגום של השם והאות?
- י. בורג:** אני הושב שיש להבדיל בין נשיאת השם לבין האות. אשר לשם - התעמולה בסקטור של האזרחים הערבים החרגם את השם, כדי שהם יבינו. אולם פתקאות ההצבעה מוכרחים להיות אחידים, כלומר האותיות מוכרחות להיות שוות.

י. בנדרג

מסום שבחרונם יכולה לצאת אות אחרת.

אשר לחרונם השם - אף הוא מוכרח להעשות באישור ועדת החוקה.

הבחירות, שאם לא כן יתיו חרונם שונים, והתעמולה של מישור אחד יכולה לעזור לרשימת זו.

ה. רובין:

אני חושב שיש טעם בדברי חבר הכנסת טובי, מסום

שהכוונה לאי-שוויון לחרונם שזכה לאישור רשמי של ועדת הבחירות, ואז המסמכים האיוורים הערביים של הארץ יחולקו לערבית, ואיננו רואה כל פגם בהצעתו של חבר הכנסת טובי.

הינ"ר - נ. ניר:

כאשר חגיש מיעוט של חבר הכנסת טובי את רשימת המועמדים היא נכתוב את השם בעברית ובערבית.

י. קלינגוב:

נניח, שהחברון קבוצה של אזרחים תושבי ישראל שאינם

לא יהודים ולא ערבים, וידעו להגיש רשימת מועמדים

ולציין אותה באות האלף-בית הארופי - מה הדין במקרה זה?

ד. ברנדט:

אם אלה הם תושבי ישראל, מדוע שלא יחולקו את האות

לעברית?

א. ידין:

שאלת זו איננה קשורה בשאלת השמות הרשמיות של הארץ.

כל רשימת יכולה לעשות את העמולה כפי שהיא נראית

לה. אולם, כל העניין נובע לפתקאות ההצבעה - אז יהיה על ועדת הבחירות

לאשר את אשר יוגש לה.

הינ"ר - נ. ניר:

האם הועדה מוכנה להסכים שיש להגיש את רשימות המועמדים

לועדות הבחירות ולציין את השם והאות, ובסוגריים

להכניס את חרונם השם והאות לערבית, האם תושבים חברי הועדה שיש להכניס

דבר זה לגוף החוק, או שהדבר מובן מאליה.

ה. טובי:

אני מציע לכתוב את הדבר בגוף החוק.

הינ"ר - נ. ניר:

האם אפשר לכתוב את חרונם האות והשם בכל שפה שהיא,

או יש להכניס חרונם זה רק בשפה הערבית?

זאת מופרת שכל רשימה זכאית לפסן את רשימתה באות

ה. סוגי:

ובכינוי הערבי.

אפשר לבטח את הדבר כך, שכל רשימה יכולה להוסיף לכינוי

ה. רובי:

ולאות העבריים את התרגום של השם והאות לערבית.

יש לכתוב את הדברים האלה רק בעברית או בערבית וכל

ה. יד:

המוסיפים משהו על מתק ההצבעה - אפשר לפסול מתק כזה.

לא קיימת השאלה של הגשת רשימת בוחרים בשתי השפות

ה. ג-עמ:

גם יחד, אלא על-מנת להקל על הבחור - יש לכתוב על

הפתק את האות העברית ואת התרגום הערבי. דבר זה שייך לפתק ההצבעה.

כאשר נגיע לסעיף 26 (ב) צדדן על כך אם יש להביש

היו"ר - ג. גיר:

רשימות מועמדים בעברית או בערבית או בשתי השפות

גם יחד.

אני חושב שיש להניח את הדברים בחוק במפורש האזרח

ה. רובי:

הערבי ושאי שהדבר יוגד בגוף החוק, ואם תסכים לכך

ועדת הבחירות שזה לא יהיה חסר מצדה, אלא הדבר כתוב בחוק. נניח, בצורת

כאשר תפרסם ועדת הבחירות את הרשימות, היא תציג חסימת להכניס את התרגום

הערבי.

אני חושב שיש לכתוב: "כי יש להוסיף לאות העברית

ה. ג. דינגור:

את האות הערבית המקבילה באיטור ועדת הבחירות, המרכזית.

אני חושב שיש להשאיר את סעיף 18(ב) כמו שהוא ובסופו

ה. שזר:

להוסיף שיותר לתרגם את הכינוי והאות לערבית באיטור

ועדת הבחירות המרכזית.

אני חושב שיש להבטיח דבר זה בחוק, כדי למנוע אי-הבנה.

ה. סוגי:

אני רוצה להדגות לעצמי להציע הצעה כזו, שאיטור ועדת

ה. יד:

הבחירות אינו צריך לבוא על עצם הזכות לתרגם את האות

העברית לאות ערבית, אלא איטור הועדה צריך לבוא ולראות אם התרגום הוא

מקביל לאות העברית. אינני חושב שיש הגיון פעמי, גם לא בשביל המציעים.

שד"ר זה יוגד דוקא כאן בסעיף של הגשת הרשימות לוועדת הבחירות המרכזית.

א. ירידה:

זהו דבר פנימי, ואין בו כל חשיבות באיזה שפה מתנהלת התעמולה.
יש להכניס דבר זה לסעיף 26 המדובר על פתקאות ההצבעה. בסעיף 26 (ב)
שם הייתי מכניס את ההצעה הזו: שכל רשימה רשאית להוסיף על פתקאות
ההצבעה את הכינוי והאות הערבית המקבילים לאות העברית באישור ועדת
הבחירות המרכזית.

מ. ל. י. ט. י. ט.

כי יש לנסח את הסעיף בצורה זו: "כל
רשימה רשאית להוסיף לכינוי לאות העברית
את הכינוי והאות הערבית המקבילים באישור
ועדת הבחירות המרכזית". סעיף זה יוכנס בסעיף
26 (ב).

סעיף 18 (ג):

סעיף 18 (ג) פסיעות הכנסת היוצאת, זכות עדיפה לה לסמן את
רשימתה בכינוי ובאות שבהם היתה מסומנת רשימת המועמדים
שלה בבחירות לכנסת היוצאת; באין זכות עדיפה כזאת, קודמת
בחירת כינוי ואות של מי שהקדים בהצבעה רשימת
מועמדים.

אני מציע לכתוב: "סיעה פסיעות הכנסת היוצאת,

י. בורג:

זכות עדיפה לה לסמן את רשימתה בכינוי או באות...
מסוים שיתכן שאנו משאירים את השם "החזית הדתית" ורוצים לשנות את האות.

בזכות זו אפשר להשתמש בלואה או בחלקה.

י. בורג-האי:

אני מציע להשמיט את הסיפא הנובעת לזכות עדיפות זו.

מ. בן-עמי:

מ. ל. י. ט. י. ט.

1. לקבל את הצעת חבר הכנסת בורג ולכתוב:
"סיעה... את רשימתה בכינוי או באות..."
2. לא לקבל את הצעת חבר הכנסת בן-עמי בדבר
סחיקת הסיפא.

סעיף 18 (א):
רשימת מועמדים שלא בהתאם לכתביו לא ייבחר וזאת על-ידי
מגישיה, ייבחרו לה כיוצא וזאת על-ידי ועדת הבחירות
המרכזית.

מ.ל.מ.מ.

שיש להוסיף לסעיף זה: כי לא יאושר
שם העלול להטעות.

סעיף 19 (א):
הוגשה רשימת מועמדים שלא בהתאם לסעיף 17, תודיע ועדת
הבחירות המרכזית לבחירת הרשימה ולמלא מקומו על הליקויים,
והם יהיו רשאים לתקן את הליקויים תוך תקופה שתקבע הועדה.

ה.רובין: לדעתי יש לשנות את מקומו של סעיף 19 (ב) ולהעבירו
לקצתם אחר.

אשר לסעיף 19 (א) - אני חושב שיש לקבוע את התאריך
להגשת רשימת המועמדים. ברור, שתמיד מגישים את הרשימה ברגע האחרון ולכן.
רצוי לקבוע שתוך 48 שעות יש להודיע על הליקויים. כאשר בקשתי להוסיף
בסעיף 17 (ב) את המלה "מיד" כוונתי היתה שעל ועדת הבחירות לאשר מיד את
קבלת הרשימה, כלומר לאשר מיד את עצם עובדת מסירת הרשימה. אולם, כאן
יש להגביל את הזמן ולהעמידו על 48 שעות לפני הבחירות, כי בניה, שמישהו
יביא 750 חתימות אשר 700 מהן תהיינה פיקטיביות ורק 50 חתימות תהיינה
בטור. נוסף לכך, אנו לא קבענו בחוק דבר על מטילת רשימה, אלא קבענו שיש
ליקויים ברשימה, ותוך הזמן שבתן יש לתקן את הליקויים. ואם אין מתקנים
את הליקויים הרשימה פסולה.

הבחירות - זהו ענין צבורי, ותוך כדי תקופת זמן מסוים,
בניה יומיים, צריך להיות ברור, כי הם הגרוסות המתחריים.
מוזכר כאן, כי רשימת המועמדים שהוגשה בהתאם לסעיף 17,
יש להכניס סעיף זה בהתאם לתקנות שבתקבלו בסעיף 17.

ד.גיל: בטרם שאנו מחליטים על סעיף 19, יש להחליט על יום
הבחירות, ואז יש להשאיר תקופת זמן מסוים שבה תוכל
ועדת הבחירות לבדוק את הרשימות והחתימות אם הן בטור. גרסה לי, כי 48
שעות - זהו זמן קצר מדי ואינו מתקבל על הדעת. יש לקבוע את הדבר במספר
ימים לפני מועד הבחירות. על-כל-פנים הצעתי היא שלא בקבע עתה תאריך
סופי.

שב/רב

ועדת החוקה, חוק ומשפט
4.3.51
חוק הבחירות לבגפת השנייה.

היו"ר ג. גיר:
הן קבענו שיש להגיש את הרשימות 21 יום
לפני סועד הבחירות, ולכן לא נוכל לקבל
את הצעת ד"ר צילן שלא לקבוע עתה תאריך סופי להגשת הרשימות בסדרם שנקבע
את סועד הבחירות.

ד"ר מילן:
אם כן הדבר, אני מציע לקבוע 7 ימים לפני
סועד הבחירות, שיש בהם להגיש את רשימות
המועמדים.

י. בדר:
הבעיה היא באיזה תאריך יש לתקן את הלקויים.
אני מציע לקבוע 3 ימים שבהם יש לתקן את
הלקויים ברשימת המועמדים.

י. לם:
נביח ומישהו אינו מסכים אצא להיות מועמד.
דבר זה יהיה קשה לתקן.

ד. בר-רב-האי:
ההיסטוריה של סעיף זה היא פשוטה, בשעה
שמזכירי המפלגות מגישים את רשימת המועמדים
קשה לבדוק בו במקום את הרשימה. נותנים סיד אישור לקבלת הרשימה אבל אין
אפשרות לבדוק אותה, לכן דרושים ימים מספר כדי להזמין את כל מזכירי
המפלגות ולברר את הליקויים, משום שלמעשה כמעט אף רשימה אינה בקיה סלקויים.
דובר כאן על כתובתו של המועמד, החשיבות
בכתובת היא בזה שבמשך 3 ימים על ועדת הבחירות המרכזית לתקן את הרשימות,
ועליה לדעת את הכתובות.

א. פרטינגר:
כמה זמן צריך לקחת בצופן אוביקטיבי לבדוק
את הרשימות?

ד"ר צילן:
אם ועדת הבחירות המרכזית תרצה לבדוק את
שמו של כל חותם וחותם, דבר זה ימשך זמן
רב יותר.

א. פרטינגר:
אם אנו חושבים שהרשימה לא תתפרסם בזמן,
יש לדחות את כל לוח הזמנים. לדעתי, רשימת
המועמדים צריכה להתפרסם לפחות שבועיים לפני יום הבחירות. משום שעד שהדבר
יגיע למקומות המדווחים ולחייילים, הרי הרשימה תגיע בערך 10 ימים לפני
סועד הבחירות. לבנו אולי מציע לחזור ולדון תחילה במסגרת המדבר שיש להבטיח

שב/רב

ועדת החוקה, חוק ומשפט
4.3.51
חוק הבחירות לכנסת השנייה.

א. פרטינבר:

את רשימות המועמדים 21 יום לפני מועד הבחירות.

תופיק טובי: הצעתי היא שהרשימה תתוקן תוך שבוע ימים.

היו"ר נ. ג. גר: לפנינו עומדת השאלה אם להכניס בכלל את

שאלת הימים בסעיף זה.

ה צ ב ע ה

בעד לכנסת מספר הימים - הרוב
נגד - 1.

מ ח ל י ט י מ:

להכניס בסעיף זה את מספר הימים שבהם
תתוקן הרשימה.

היו"ר נ. ג. גר: לפנינו שתי הצעות למספר הימים:

(1) שלשה ימים לעבודת ועדת הבחירות המרכזית

א' וארבעה ימים-בשביל הרשימה.

(2) שלשה ימים לעבודת הוועדה, ושלשה ימים

בשביל הרשימה.

ה צ ב ע ה

בעד שלשה ימים - לעבודת הוועדה
ושלשה ימים - בשביל הרשימה - 8

בעד שלשה ימים לעבודת הוועדה
וארבעה ימים בשביל הרשימה - 5

מ ח ל י ט י מ:

לקבוע ששה ימים שבהם תתוקן רשימת
המועמדים.

ד"ר צ. ל. ל: כדי לפגוע ויכוחים ארוכים בוועדת הבחירות

המרכזית, שמתפקידה לכצק את הבחירות בטובן

הטכני, אולי כדאי היה שוועדת החוקה תקבע אמצא רשימה שיש בה מספר מסוים

של חתימות שאינן בסדר - רשימה זו לקויה; ורשימה שחסרים בה מספר חתימות

גדול יותר - היא לקויה.

שב/רב

ועדת החוקה, חוק ומשפט
4.3.51
חוק הבחירות לבוסת השביה.

אני מציע שלא לדון בהצעת ד"ר צילן, בשאר
זאת לוועדת הבחירות המרכזית.

היו"ר נ. ניר:

אני מבקש לחזור ולהצביע על סעיף 17(ג)
המדבר בדבר רשימה שיש להגישה 21 יום

א. פרמינר:

לפני סועד הבחירות.

הצבעה

בעד רביזיה של ההחלטה בסעיף 17(ג) - 1
נגד - הרוב.

סחליטיים:

שלא לחזור ולדון בסעיף 17(ג).

הישיבה ננעלה בשעה 13.00